

Life
Cyclamen

Φύση και Βιοποικιλότητα

Δρ. Μαρία Ζωμενή

Εμπειρογνώμονας σε θέματα Φύσης και Βιοποικιλότητας

mzomeni@environment.moa.gov.cy

Info Day 15 Απριλίου, 2019

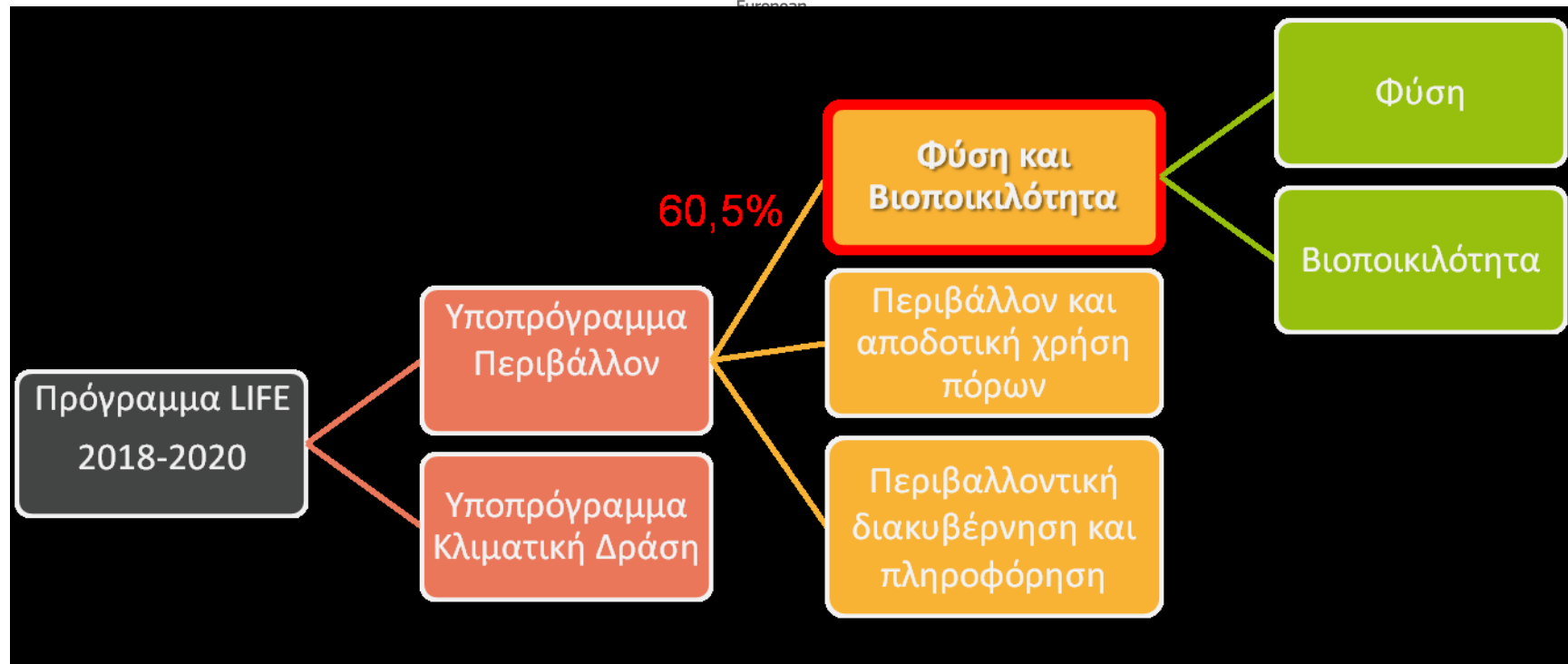
Αγία Νάπα

Life
Cyclamen

ΤΜΗΜΑ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

2018-2020

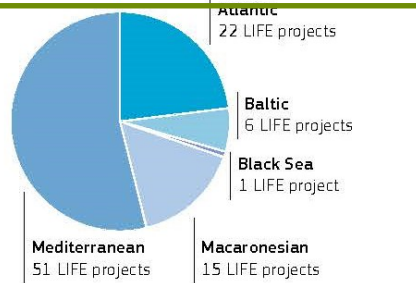
- Αύξηση διαθέσιμης χρηματοδότησης σε έργα που στηρίζουν τη διατήρηση της φύσης κ βιοποικιλότητας (> € 632 M)
- Μέγιστη συγχρηματοδότηση παραμένει 60% - 75% για τη «Φύση και Βιοποικιλότητα» (στο 55% στους άλλους τομείς προτεραιότητας)

LIFE by biogeographical region

LIFE projects, LIFE contribution and number of protected species and habitats to benefit per region (terrestrial and marine)

Marine

Terrestrial

• > 1700 έργα

• 2 Δις Ευρώ

• Εφαρμογή ΕΕ Πολιτικής Βιοποικιλότητα/Οδηγίες Φύσης

• Υλοποίηση έργων LIFE στο 1/5 N2K

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ISBN 978-92-79-98145-6 doi: 10.2779/96554

Θεματικές Προτεραιότητες για Φύση: έργα που στοχεύουν στην προστασία και διατήρηση συγκεκριμένων ειδών και τύπων οικοτόπων των Οδηγιών της Φύσης (ΣΤΟΧΟΣ 1 της Ενωσιακής Στρατηγικής για τη Βιοποικιλότητα 2020)

1. Βελτίωση της κατάστασης διατήρησης χερσαίων και θαλάσσιων οικοτόπων και ειδών που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την Ένωση
2. Στήριξη βιο-γεωγραφικών σεμιναρίων του δικτύου Natura 2000 (N2K)
3. Εφαρμογή πλαισίων δράσεων προτεραιότητας (PAF) για τις περιοχές Natura και τα είδη των οδηγιών

Θεματικές Προτεραιότητες για Βιοποικιλότητα: έργα που υποστηρίζουν την ευρύτερη εφαρμογή της Ενωσιακής Στρατηγικής για τη Βιοποικιλότητα 2020 (ΣΤΟΧΟΙ 2-5)

- **ΣΤΟΧΟΣ 2:** Διατήρηση και βελτίωση των οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών που παρέχουν
- **ΣΤΟΧΟΣ 3:** Αύξηση της συμβολής της γεωργίας και της δασοκομίας στη διατήρηση και ενίσχυση της βιοποικιλότητας
- **ΣΤΟΧΟΣ 4:** Εξασφάλιση της αειφόρου χρήσης των αλιευτικών πόρων
- **ΣΤΟΧΟΣ 5:** Καταπολέμηση των χωροκατακτητικών ξένων ειδών

1^ο Θέμα Έργων για τη Φύση

1. Είδη και οικοτόποι καθορισμού περιοχών N2K

2. Είδη και οικοτόποι σε κακή/μη ικανοποιητική/άγνωστη κατάσταση διατήρησης

3. Θαλάσσια συνιστώσα οδηγίων/θαλάσσια στρατηγική

Έργα που βελτιώνουν την κατάσταση διατήρησης τύπων οικοτόπων ή ειδών κοινοτικού ενδιαφέροντος σύμφωνα με τις οδηγίες για τα πτηνά και τους οικοτόπους, **στοχεύοντας στις περιοχές του δικτύου N2K που προτείνονται ή ορίζονται για αυτά.**

Πηγές πληροφορίας:

-Habitats Directive (92/43/EEC) - <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:31992L0043>

-Birds Directive (2009/147/EC)- <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32009L0147>

-Natura2000Viewer-<http://natura2000.eea.europa.eu/>

-Natura2000database-<https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/natura-8>

Life
Cyclamen

European
Commission

2^ο Θέμα Έργων για τη Φύση

1. Είδη και οικοτόποι καθορισμού περιοχών N2K

2. Είδη και οικοτόποι σε κακή/μη ικανοποιητική/άγνωστη κατάσταση διατήρησης

3. Θαλάσσια συνιστώσα οδηγίων/θαλάσσια στρατηγική

Βελτίωση της κατάστασης διατήρησης τύπων οικοτόπων ή ειδών κοινοτικού ενδιαφέροντος, όταν η **κατάστασή τους δεν χαρακτηρίζεται ως «ικανοποιητική/ασφαλής και μη φθίνουσα» ή είναι «άγνωστη».**

Πηγές πληροφορίας:

- Article17'Viewer'-<https://bd.eionet.europa.eu/article17/reports2012/>

- Article12'Viewer'-<https://bd.eionet.europa.eu/article12/>

Life
Cyclamen

ΤΜΗΜΑ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

3^ο Θέμα Έργων για τη Φύση - Δράσεις προτεραιότητας στο θαλάσσιο περιβάλλον

1. Είδη και οικοτόποι καθορισμού περιοχών N2K

2. Είδη και οικοτόποι σε κακή/μη ικανοποιητική/άγνωστη κατάσταση διατήρησης

3. Θαλάσσια συνιστώσα οδηγίων/θαλάσσια στρατηγική

- Ολοκλήρωση και οριστικοποίηση εθνικών απογραφών για σύσταση δικτύου υπεράκτιων θαλάσσιων περιοχών N2K
- Αποκατάσταση, διαχείριση, κατάρτιση, εφαρμογή σχεδίων διαχείρισης
- Συνδυασμός μέτρων διατήρησης και βιώσιμης χρήσης
- Εφαρμογή προσεγγίσεων επίδειξης ή καινοτομίας στην αξιολόγηση και παρακολούθηση επιπτώσεων ανθρώπινων δραστηριοτήτων σε θαλάσσιους οικοτόπους και είδη, και ως εργαλείο καθοδήγησης μέτρων διατήρησης

1. Πράσινη Υποδομή

2. Βιοποικιλότητα - Επιχειρήσεις

3. Απειλούμενα είδη/οικότοποι

4. Χωροκατακτητικά ξένα είδη

1^ο Θέμα έργων για τη Βιοποικιλότητα: Πράσινη Υποδομή (ΠΥ)

- Ανάπτυξη και εφαρμογή σχεδίων ΠΥ και δράσεων για βελτίωση κατάστασης οικοσυστημάτων και οικοσυστημικών υπηρεσιών και/ή συνδεσιμότητας περιοχών N2K και/ή άλλων προστατευόμενων περιοχών
- Ανάπτυξη και εφαρμογή μεθόδων και/ή τεχνικών ΠΥ που περιορίζουν αρνητικές επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα από ενεργειακές υποδομές ή υποδομές μεταφορών, και ενισχύουν τη συνδεσιμότητα

1. Πράσινη Υποδομή

2. Βιοποικιλότητα - Επιχειρήσεις

3. Απειλούμενα είδη/οικότοποι

4. Χωροκατακτητικά ξένα είδη

2^ο Θέμα έργων για τη Βιοποικιλότητα: Ενσωμάτωση της βιοποικιλότητας στις οικονομικές και επιχειρηματικές αποφάσεις

Έργα που:

- Αναπτύσσουν και εφαρμόζουν εργαλεία για τη λήψη οικονομικών/επιχειρηματικών αποφάσεων, αναπτύσσουν δείκτες για την εκτίμηση των επιπτώσεων στη βιοποικιλότητα, περιλαμβάνουν επιχειρηματικό μοντέλο και παράγουν εισόδημα από οικοσυστημικές υπηρεσίες
- Κατά τη διάρκειά τους εφαρμόζουν εργασίες διατήρησης και αποκατάστασης της βιοποικιλότητας
- Διασφαλίζουν μηδενική καθαρή απώλεια βιοποικιλότητας και/ή βελτιωμένες οικοσυστημικές υπηρεσίες

1. Πράσινη Υποδομή

2. Βιοποικιλότητα - Επιχειρήσεις

3. Απειλούμενα είδη/οικότοποι

4. Χωροκατακτητικά ξένα είδη

3^ο Θέμα έργων για τη Βιοποικιλότητα: Απειλούμενα είδη/οικότοποι που δεν καλύπτονται από την οδηγία των οικοτόπων

Έργα που στοχεύουν σε:

- Είδη ή οικοτόπους που καλύπτονται από τους ευρωπαϊκούς κόκκινους καταλόγους και είτε «απειλούνται με εξαφάνιση» (EN) ή «βρίσκονται σε δυσμενέστερη κατάσταση» (CR, EW), ή
- «Είδη στον κόκκινο κατάλογο της διεθνούς ένωσης προστασίας της φύσης (IUCN)», αν πρόκειται για είδη που δεν καλύπτονται από τους ευρωπαϊκούς κόκκινους καταλόγους

Πηγές πληροφορίας:

European Red List of Habitats: http://ec.europa.eu/environment/nature/knowledge/redlist_en.htm

IUCN Red List of Species: <http://www.iucnredlist.org/>

1. Πράσινη Υποδομή

2. Βιοποικιλότητα - Επιχειρήσεις

3. Απειλούμενα είδη/οικότοποι

4. Χωροκατακτητικά ξένα είδη

4^ο Θέμα Έργων για τη Βιοποικιλότητα: Χωροκατακτητικά ξένα είδη

Έργα που δοκιμάζουν και εφαρμόζουν σε ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο και στην κατάλληλη χωρική κλίμακα, όλες τις παρακάτω προσεγγίσεις οι οποίες αποβλέπουν στην:

- α) **πρόληψη** της εισαγωγής (εκούσιας και ακούσιας),
- β) θέσπιση συστήματος **έγκαιρης προειδοποίησης και ταχείας εξάλειψης** ώστε να μην εδραιωθούν, και
- γ) **εξάλειψη ή έλεγχο** των εγκατεστημένων χωροκατακτητικών ξένων ειδών.

Πηγές πληροφορίας:

[Regulation \(EU\) 1143/2014 on invasive alien species](#) (the IAS Regulation) Κατάλογος χωροκατακτητικών ξένων ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος

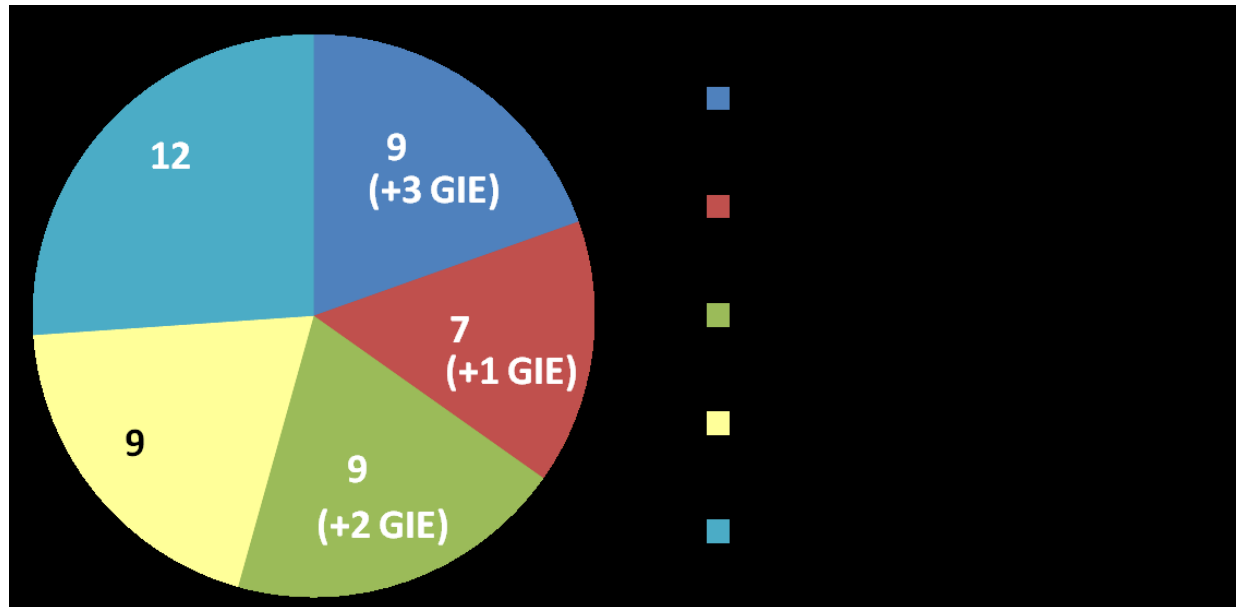
Τομέας προτεραιότητας «Περιβαλλοντική διακυβέρνηση και πληροφόρηση»

- Δράσεις με εκστρατείες πληροφόρησης, επικοινωνίας και ευαισθητοποίησης

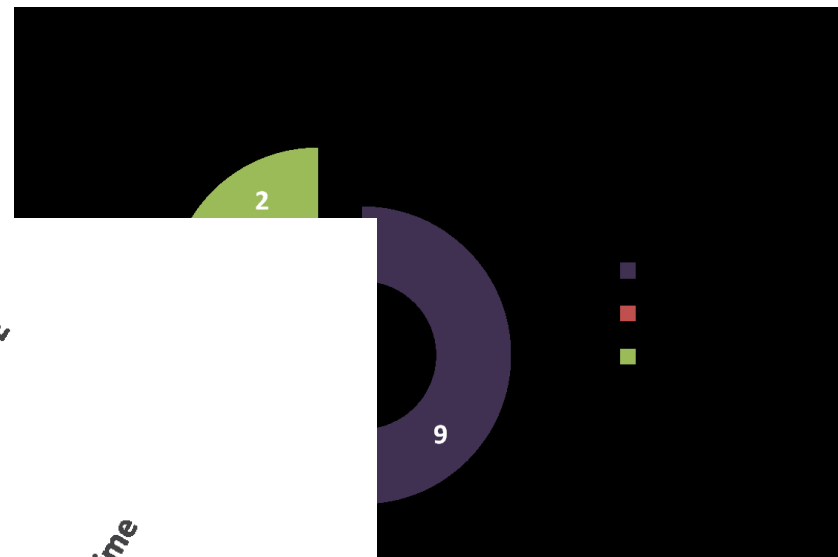
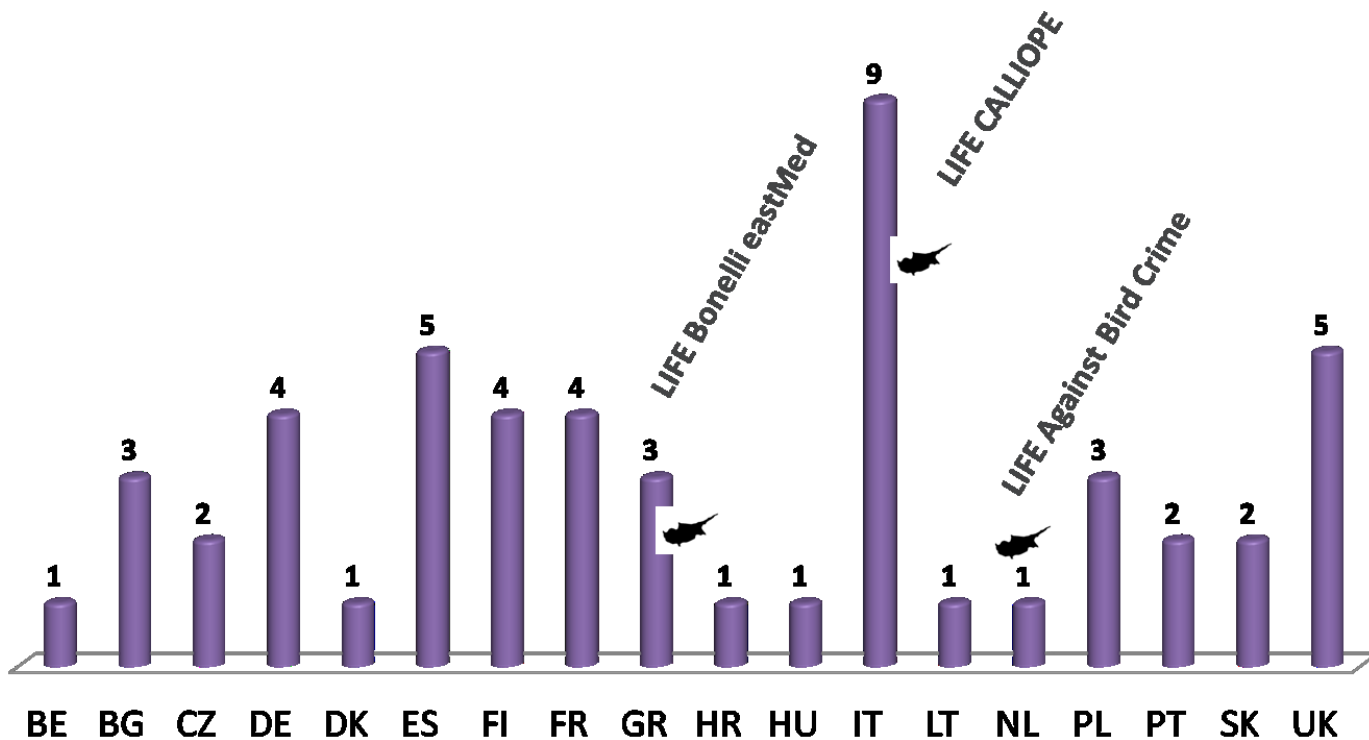

- Δραστηριότητες στήριξης των ελεγκτικών μηχανισμών και μέτρα που προωθούν τη συμμόρφωση και εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της Ένωσης

Μέσα από την πρόσκληση LIFE 2017, επιλέχθηκαν **52 νέα έργα**
Φύση/Βιοποικιλότητα & Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση κ Πληροφόρηση (GIE) με
συνολική αιτούμενη χρηματοδότηση ΕΕ >118 Μ €

Η Κύπρος συμμετέχει ως συνεργαζόμενος εταίρος σε 2 έργα NAT και 1 GIE που ξεκίνησαν το 2018

LIFECALLIOPE LIFE17 NAT/IT/000565

Στόχος:

Η διαφύλαξη, προστασία και μετριασμός άμεσων και έμμεσων ανθρώπινων απειλών σε παράκτιες αμμοθίνες, υποπαράλιες αμμοσύρτες και θαλάσσιους υφάλους κατά μήκος των Ιταλικών ακτών της Κεντρικής Αδριατικής και στις βορειοδυτικές ακτές της Κύπρου.

LIFECALLIOPE LIFE17 NAT/IT/000565

Διάρκεια: 60 Μ (03-09-2018 έως 03-09-2023)

Συνολικός Προϋπολογισμός: 1,928,505.00 €

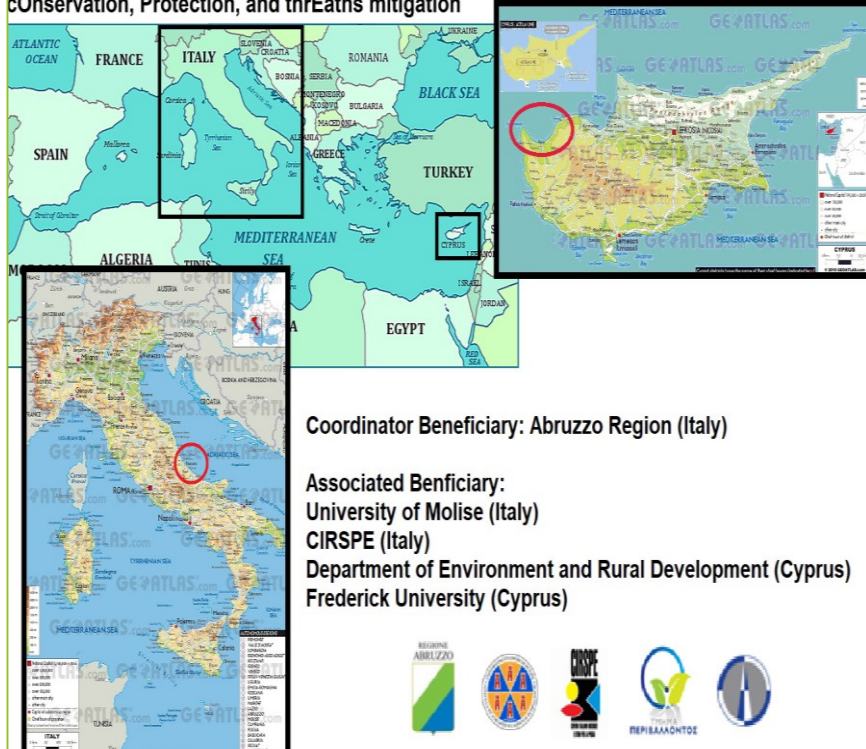
ΕΕ χρηματοδότηση: 1,157,103.00 €

Συντονιστής: Regione Abruzzo (Regional Authority)

Εταίροι: 4 (2 universities **IT&CY**, Τμήμα Περιβάλλοντος CY & CIRSPE Italian Fishery Research and Studies Center, non-profit company)

Περιοχές υλοποίησης: Κύπρος (SAC CY4000001 Περιοχή Πόλις-Γιαλιά), Ιταλία (Abruzzo)

LIFE CALLIOPE 2017
Coastal dune habitats, sublittoral sandbanks, marine reefs:
Conservation, Protection, and Ecosystems mitigation

Coordinator Beneficiary: Abruzzo Region (Italy)

Associated Beneficiary:
University of Molise (Italy)
CIRSPE (Italy)
Department of Environment and Rural Development (Cyprus)
Frederick University (Cyprus)

Πρόβλημα;

- Σοβαρές απειλές: ανάπτυξη/τουριστικές δραστηριότητες (ποδοπάτημα κ υποβάθμιση αμμοθινών, απομάκρυνση αμμοθινικής βλάστησης στις παραλίες, ναυτικός τουρισμός, μη βιώσιμη κ παράνομη αλιεία κ εμπορία *Lithorhaga lithorhaga* (δίθυρο μαλάκιο: πετροσωλήνας, λιθοφάγος ή χουρμάς)
- Αναποτελεσματική προστασία φυσικών παράκτιων πόρων σε ΕΕ

Λύση;

- Δημιουργία νέου ΤΚΣ /διεύρυνση υφιστάμενου ΤΚΣ [Ιταλία]
- Εφαρμογή Σχεδίου Δράσης για Παράκτια Ζώνη για 9 θαλάσσιους-παράκτιους οικοτόπους και 3 είδη [IT & Κύπρο]
- Δράσεις προστασίας/διατήρησης: εγκατάσταση ξύλινων διαδρόμων /περίφραξη, αποκατάσταση υποβαθμισμένων παράκτιων θινών, πολλαπλασιασμός φυταρίων, προστασία θαλάσσιων οικοτόπων (σημαδούρες, εποχιακές πλωτές εξέδρες) κ απειλούμενου *L. lithorhaga*, εξάλειψη *Acacia saligna* (IAS)
- Περιβαλλοντική εκπαίδευση: μαθητές, τουρίστες κ.ά
- Ευαισθητοποίηση φορέων/τοπικού πληθυσμού

Πρόκληση: εφαρμογή μοντέλου συμμετοχικής δράσης / λήψης αποφάσεων για ολοκληρωμένη διαχείριση παράκτιων/θαλάσσιων περιοχών με δυνατότητα αναπαραγωγής/μεταφοράς σε άλλες περιπτώσεις/χώρες. Άμβλυση συγκρούσεων (ψαράδες, ιδιοκτήτες εγκαταστάσεων/τουριστικών επιχειρήσεων).

LIFE Bonelli east Med

LIFE17 NAT/GR/000514

Στόχος:

Να αντιμετωπίσει τις κρισιμότερες απειλές για τους πληθυσμούς σπιζαετού (*Aquila fasciata**) σε Ελλάδα και Κύπρο με συντονισμένες δράσεις μέσα από τη δημιουργία και λειτουργία του δικτύου Ανατολικής Μεσογείου για το σπιζαετό (EMBoNet). Να εξασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη ευνοϊκή κατάσταση διατήρησης των τοπικών πληθυσμών του είδους.

Life
Cyclamen

LIFE Bonelli east Med

LIFE17 NAT/GR/000514

Διάρκεια: 54 Μ (01-09-2018 έως 28-02-2023)

Συνολικός Προϋπολογισμός: 4,235,584.00 €

ΕΕ χρηματοδότηση: 3,174,403.00 €

Συντονιστής: Πανεπιστήμιο Κρήτης

Εταίροι: 5 (Υπηρεσία Θήρας κ Πανίδας & Τμήμα Δασών CY, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Υπουργείο Περιβάλλοντος & NCC Environmental Studies Ltd, GR)

Περιοχή υλοποίησης: 15 SPA/SCI Πελοπόννησος, Ν. Αιγαίο, Κρήτη & 3 SPAs Κύπρος (Δάσος Πάφου, Βουνοκορφές Μαδαρής-Πατούσας, Πεντάσχοινος)

Πρόβλημα;

- Κενά γνώσης/ελλιπής χωρική εκτίμηση αιτιών θνησιμότητας/δυναμικής τοπικών πληθυσμών
- **Συνεχιζόμενες απειλές** σε Ελλάδα/Κύπρο: συγκρούσεις με ηλεκτροφόρα καλώδια/ανεμογεννήτριες, δηλητηριάσεις, παράνομη θήρευση, πνιγμοί, υποβάθμιση βιοτόπων & μείωση θηραμάτων, διατάραξη φωλεοποίησης
- Περιορισμένες δυνατότητες των αρμόδιων διαχειριστικών αρχών Αν. Μεσόγειο (τεχνικά/επιχειρησιακά)

Λύση;

- Ενίσχυση γνώσης για το είδος/απειλές
- Μείωση θνησιμότητας: σήμανση ηλεκτροφόρων καλωδίων, κάλυψη ανοικτών δεξαμενών, ρύθμιση κυνηγιού, μονάδες ανίχνευσης δηλητηριασμένων δολωμάτων
- Βελτίωση αναπαραγωγικής επιτυχίας (διαθέσιμο θήραμα, κατάλληλο ενδιαίτημα, μείωση όχλησης π.χ. κλείσιμο δρόμων, έλεγχος αναρριχητικών δραστηριοτήτων)
- Ενημέρωση/συμμετοχή/εκπαίδευση των υπαλλήλων των αρμόδιων αρχών διαχείρισης, ενδιαφερόμενων μερών & εθελοντών στις δράσεις διατήρησης είδους/διαχείριση N2K

Πρόκληση: Δημιουργία/λειτουργία δικτύου EMBoNet με συντονισμένες δράσεις διατήρησης για το σπιζαετό στο σύνολο του πληθυσμού της Αν. Μεσογείου. Συνέχιση δράσεων διατήρησης έργου & μεταφορά/αναπαραγωγή σε άλλες χώρες πέραν της Ελλάδας και Κύπρου. Χρυσή τομή ανάμεσα στις πολιτικές δεσμεύσεις της ΕΕ για το μετριασμό της κλιματικής αλλαγής κ τους κινδύνους για τα πουλιά από την επέκταση του δικτύου αιολικών πάρκων.

LIFE Against Bird Crime

LIFE17 GIE/NL/000599

Στόχος:

Να μειώσει σημαντικά την παράνομη θανάτωση, παγίδευση και σύλληψη/εμπορία των άγριων πουλιών στην ΕΕ και τις περιοχές που γειτνιάζουν με τη Μεσόγειο.

LIFE Against Bird Crime

LIFE17 GIE/NL/000599

Διάρκεια: 42 Μ (01-09-2018 έως 28-02-2022)

Συνολικός Προϋπολογισμός: 1,827,689.00 €

ΕΕ χρηματοδότηση: 1,088,026.00 €

Συντονιστής: BirdLife Europe (NGO Ολλανδία)

Εταίροι: 5 (BirdLife Croatia, **BirdLife Cyprus**, BirdLife International UK, BirdLife Greece, BirdLife Italy)

Περιοχή υλοποίησης: Ολλανδία

DELIVERING THE EU BIODIVERSITY STRATEGY

Awareness and Capacity Building against Bird Crime in Priority Flyway Countries
LIFE Against Bird Crime

LIFE17 GIE/NL/000599

Life
Cyclamen

Πρόβλημα;

- Συνεχιζόμενες παράνομες δραστηριότητες (παράνομη θανάτωση, παγίδευση, ή εμπορία πουλιών) σε αρκετές ευρωπαϊκές χώρες - black spots
- Επιπλέον, διαδεδομένες παράνομες πρακτικές εκτός ΕΕ έχουν άμεσο αντίκτυπο στα μεταναστευτικά είδη εντός της ΕΕ
- Απειλείται η επίτευξη βελτιωμένης κατάστασης διατήρησης ειδών της ΕΕ

Λύση;

- Ενημέρωση/ευαισθητοποίηση για παράνομη θανάτωση πουλιών (ΙΚΒ). Η προστασία να γίνει λαϊκή απαίτηση
- Στοχοθέτηση κ προώθηση στρατηγικών δράσεων
- Σχεδιασμός/εφαρμογή πιλοτικών σχεδίων στις χώρες προτεραιότητας κ προώθηση αποτελεσματικών προσεγγίσεων για μείωση του φαινομένου
- Εξασφάλιση πολιτικής δέσμευσης σε εθνικό/διεθνές επίπεδο και τεχνική κατάρτιση για εφαρμογή δράσεων

Πρόκληση: να αποφευχθούν μεμονωμένες δράσεις ανά χώρα. Επείγουσα δράση στις 4 χώρες προτεραιότητας της ΕΕ, αλλά με ενέργειες που επεκτείνονται σε άλλες χώρες εντός κ εκτός ΕΕ, όπου η παράνομη θανάτωση αποδημητικών πτηνών έχει άμεση σχέση με το πρόβλημα σε επίπεδο ΕΕ. Το έργο σχεδιάστηκε σε απόλυτη ταύτιση με την εκστρατεία **Flight for Survival** -BirdLife International & BSPB- σε Ιταλία, Κροατία, Κύπρο, Ελλάδα, Αίγυπτο, Λίβανο, Βουλγαρία και Ουγγαρία. Η καμπάνια ακολουθεί το μεταναστευτικό ταξίδι 7 εμβληματικών ειδών.

LIFE Green valleys

LIFE17 NAT/BE/000445

Στόχος:

Βελτίωση κατάστασης διατήρησης 10 τύπων οικοτόπων σε Βέλγιο και Πολωνία (ημιφυσικοί λειμώνες, αλκαλικοί χαμηλοί τυρφώνες/βάλτοι, αλλουβιακά δάση, κ.ά)

LIFE
Cyclamen

LIFE Green valleys

LIFE17 NAT/BE/000445

Διάρκεια: 84 Μ (01-09-2018 έως 31-08-2025)

Συνολικός Προϋπολογισμός: 8,318,632.00 €

ΕΕ χρηματοδότηση: 4,991,178.00 €

Συντονιστής: Natuurpunt Beheer, BE (NGO-Foundation)

Εταίροι: 4 (NGOs for Nature)

Περιοχές υλοποίησης: 6 SCIs (4 Πολωνία, 2 Βέλγιο)

LIFE GREEN VALLEYS

LIFE Green Valleys is a LIFE project close to Brussels. A second region is situated in the western part of Poland. The main targets of the project are the restoration of wet habitats (6510, 7230) and woodlands (91E0*, 9160); finding useful solutions for the biomgss created by the management of the nature reserves; involving stakeholders and improve tourist and recreation facilities.

Purchase 56 ha of land

110 ha restored wet open habitats (6510, 6430, 6410, 7230)

Multi-stakeholder approach

3 ha restored aquatic habitats (3140)

Use of biomass

1,5 ha restored 6230*

85 ha restored forest (91E0*, 9160 and 9120)

Research of bats, monitoring of great crested newt and Desmoulin's whorl snail

THIS FLYER IS PRINTED ON PAPER MADE FROM GRASS FROM OUR OWN NATURE RESERVES.

LIFE
Cyclamen

Πρόβλημα;

- Κατακερματισμός
- Ευτροφισμός
- Αποστράγγιση υγροτόπων για γεωργική γη
- Η βιομάζα που συσσωρεύεται από τη διαχείριση των οικοτόπων (κυρίως ξύλα, γρασίδι, σανός, λάσπη) είναι άχρηστη για τους αγρότες (χαμηλής ποιότητας ζωοτροφή ή μικρής ποσότητας κ ανομοιογενή για κομποστοποίηση)

Λύση;

- Απομάκρυνση φυτειών με αλλόχθονα είδη (π.χ. λεύκες)
- Απομάκρυνση θρεπτικά πλούσιου επιφανειακού εδάφους
- Αποκατάσταση υγροτόπων
- Επαναφορά εκτατικού θερίσματος/βόσκησης σε ανοικτούς οικοτόπους, αξιοποίηση μέχρι πρότινος άχρηστης βιομάζας
- Μακροπρόθεσμη & αειφόρος προστασία: Συμφωνίες επιστασίας/αγοράς γης
- Εκπαίδευση εθελοντών στη διαχείριση
- Συνδυασμός προστασίας οικοτόπων, αναψυχής/τουρισμού
- Συμμετοχή ενδιαφερόμενων μερών

Πρόκληση: Μετατροπή άχρηστης βιομάζας σε χρήσιμα ακατέργαστα υλικά (π.χ. χαρτί). Μακροπρόθεσμες λύσεις που βασίζονται στην κυκλική οικονομία, την πολιτική για αντιμετώπιση κλιματικής αλλαγής και μείωση εκπομπών CO₂. Μεταφορά γνώσης και τεχνολογιών σε όλη την Ευρώπη. Τοπικό δίκτυο εθελοντών που διευκολύνει την επίτευξη συμφωνιών με τους ιδιοκτήτες για την επιστασία/αγορά της γης τους.

LIFE SAMFIX project

LIFE17 NAT/IT/000609

Στόχος:

Αποτροπή περαιτέρω προσβολής των Μεσογειακών δασών από το παρασιτικό σκαθάρι (Xylosandrus) (IAS) στην Ευρώπη

LIFE SAMFIX project

LIFE17 NAT/IT/000609

Διάρκεια: 32 Μ (01-07-2018 έως 28-02-2022)

Συνολικός Προϋπολογισμός: 2,844,675.00 €

ΕΕ χρηματοδότηση: 1,706,805.00 €

Συντονιστής: Ente Parco Nazionale del Circeo
(Park-Reserve authority)

Εταίροι: 6 (Institutes, Regional Authorities,
Universities)

Περιοχές υλοποίησης: 8 N2K sites (1 Ιταλία, 4
Γαλλία, 3 Ισπανία)

Πρόβλημα;

- Έξαρση προσβολής μεσογειακών θαμνώνων από το παρασιτικό σκαθάρι στην Ιταλία το 2016 (7 SCIs εντός του Circeo National Park)
- Προσβεβλημένα δέντρα δείχνουν μαρασμό, θραύση βλαστών, θάνατος νεαρών ατόμων
- Γενική υποβάθμιση των μεσογειακών θαμνώνων σε μια έκταση 13 ha στο εθνικό πάρκο Circeo
- Πρώτη εμφάνιση του είδους: Ιταλία 2014, Γαλλία 2016-2017, Ισπανία 2016, Σλοβενία 2017

Λύση;

- Δράσεις διατήρησης, δημιουργία περιοχών ανίχνευσης εντός ή κοντά N2K, εφαρμογή πρωτοκόλλων για πρόληψη, έγκαιρη προειδοποίηση κ ταχεία αντίδραση, εξάλειψη ή παρεμπόδιση των παρασιτώσεων
- Ενημέρωση για κινδύνους/εκπαίδευση τοπικών ομάδων (υπεύθυνοι διαχείρισης N2K κ φύλακες, ιδιοκτήτες φυτωρίων, οπωρώνων, κήπων, επιθεωρητές) για αποτροπή εξάπλωσης του σκαθαριού, αναγνώριση παρουσίας ή/και παρακολούθηση παγίδων
- Ευαισθητοποίηση κοινού (λ.χ. επισκέπτες N2K, μαθητές)

Πρόκληση: Διάχυση πρωτοκόλλων και υιοθέτηση μέτρων φυτοπροστασίας από αρμόδιους φορείς, δίκτυα/ειδικούς που ασχολούνται με τις πολιτικές IAS κ υπεύθυνους διαχείρισης N2K σε πανευρωπαϊκό επίπεδο. Διατήρηση των μεσογειακών δασών στην ΕΕ κ Μεσόγειο.

LIFE BooGI-BOP

LIFE17 GIE/DE/000466

Στόχος:

Ο σχεδιασμός των εγκαταστάσεων των επιχειρήσεων/ακινήτων που να ενισχύει τη βιοποικιλότητα (Biodiversity Oriented Premises - BOP) σε αστικές κ περιαστικές περιοχές της Ευρώπης.

Οι BOP αποτελούν ενδιαίτημα για την τοπική πανίδα/χλωρίδα και συνεισφέρουν στη συνδεσιμότητα του τοπίου (stepping stones, πράσινες υποδομές, προσαρμογή κλιματική αλλαγή, κ.ά)

LIFE BooGI-BOP

LIFE17 GIE/DE/000466

Διάρκεια: 43 Μ (01-07-2018 έως 31-12-2021)

Συνολικός Προϋπολογισμός: 1,729,789.00 €

ΕΕ χρηματοδότηση: 1,034,422.00 €

Συντονιστής: Bodensee-Stiftung (NGO-Nature)

Εταίροι: 6 (1 Environmental Banking Company [EC@SCA]] ES,

2 Academia **ES & DE**, 1 Government Department **AT**,

2 NGOs DE & SK)

Περιοχές υλοποίησης: Baden-Württemberg (Γερμανία)

Πρόβλημα;

- Έντονη ανθρώπινη χρήση μέχρι κ 80% του τοπίου στην Ευρώπη (γεωργία, δασοκομία, αστικοποίηση, υποδομές μεταφοράς, βιομηχανικές περιοχές)
- Σχεδόν 30% της ΕΕ κατακερματισμένη, επιπτώσεις στη συνδεσιμότητα κ υγεία οικοσυστημάτων κ των ειδών που υποστηρίζουν

Λύση;

- Ενημέρωση/ευαισθητοποίηση εταιρειών (20000 SMEs), αρχιτεκτόνων (1600), αρχιτεκτόνων τοπίου, κηπουρών, τοπικών αρχών (5000), βιομηχανικών επιμελητηρίων (200) για BOP
- Η εταιρία λαμβάνει αρχική εκτίμηση δυνατοτήτων βιοποικιλότητας στους χώρους της και συμβουλές
- Κίνητρα στις επιχειρήσεις για να περιληφθούν οι BOP στις διαχειριστικές πρακτικές και λήψη αποφάσεων
- Εφαρμογή (από 50 SMEs) σε τοπικό/εθνικό επίπεδο

Πρόκληση: Δημιουργία πανευρωπαϊκού δικτύου με 20 τουλάχιστον οργανισμούς σε 6 χώρες της ΕΕ για βελτίωση και προώθηση των BOP σε επιχειρήσεις και ακίνητα – BOP toolbox. Ενσωμάτωση αποτελεσμάτων του έργου στη διαδικασία αναθεώρησης της πολιτικής.

Χρήσιμοι Σύνδεσμοι

Πρόγραμμα LIFE: <https://ec.europa.eu/easme/en/life>

Βάση έργων LIFE:

<http://ec.europa.eu/environment/life/project/Projects/index.cfm>

LIFE data-hub (2014-2020): <https://life.easme-web.eu/>

Βάση δημοσιεύσεων LIFE:

<https://ec.europa.eu/easme/en/section/life/life-programme-publications>

Natura 2000:

http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/index_en.htm

EU Business @ Biodiversity Platform:

http://ec.europa.eu/environment/biodiversity/business/index_en.htm

How is LIFE contributing to the Natura 2000 Biogeographical Process?

What is the Natura 2000 Biogeographical Process?

At the end of 2011, the European Commission launched the Natura 2000 Biogeographical Process to help Member States achieve favourable conservation status for habitats and species protected under the EU Habitats and Birds Directives. This will enable Member States to fulfil their legal obligations regarding the management of Natura 2000. The Process involves multiple stakeholders cooperating at biogeographical level through seminars, workshops and joint activities. It aims to enhance the effective implementation, management, monitoring, financing and reporting of the Natura 2000 network.

LIFE is the only EU funding programme with a core objective of supporting the designation and management of the Natura 2000 network, thus implementing the EU Birds and Habitats Directives. Since 1992, LIFE has implemented numerous actions to benefit nature and biodiversity in the EU, from building knowledge about the most effective ways to reach and maintain favourable status for habitats and species, to networking and sharing information and experience.

In particular, LIFE supports the Natura 2000 Biogeographical Process by implementing practical habitat management and restoration activities, and providing a framework to share best practices, compare approaches, build contacts, and exchange information and new knowledge. LIFE projects also identify complementary funding opportunities and promote multiple benefits linked to Natura 2000 objects that implement Natura 2000.

Life
Cyclamen

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!

Στοιχεία Επικοινωνίας

Δρ. Μαρία Ζωμενή

Εμπειρογνώμονας σε θέματα Φύσης και Βιοποικιλότητας

mzomeni@environment.moa.gov.cy

Τηλ: 22866246

Life
Cyclamen

ΤΜΗΜΑ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ